

Welkom op de Secundaire School Sint-Gregorius

Woensdag 21 september 2016

Welkom door:

Geert Van De Vijver: Algemeen directeur BuSO

Griet Geysels: Adjunct directeur BuSO (GON)

**“Weerstand is een gemotiveerde
vorm van verzet”**

Presentatie

Annelien Deprez: huidige leerkracht Waarborg

Jietse Ide: GON-begeleider

Lynn Schoonbroodt: lid coördinatie GON

Het M-decreet: een stand van zaken en een blik op de toekomst

Een bundeling van reflecties en ervaringen, uitgewerkt vanuit BUSO Sint-Gregorius in samenwerking met enkele secundaire scholen voor gewoon onderwijs

Inhoudstafel

Inleiding

Hoofdstuk 1: M-decreet – Historiek en krachtlijnen

Hoofdstuk 2: Samenwerking BuSO Sint-Gregorius en scholen uit het gewoon onderwijs

Hoofdstuk 3: Reflecties over het M-decreet

Hoofdstuk 4: Welke expertise hebben scholen al opgebouwd inzake zorg op school? Enkele voorbeelden van good practices

Hoofdstuk 5: De mogelijke rol van een GON-begeleider

Hoofdstuk 1: M-decreet – historiek en krachtlijnen

- In vogelvlucht door het M-decreet
- M-decreet: 6 krachtlijnen
- Toelichting van enkele basisbegrippen uit het M-decreet

1.1 In vogelvlucht door het M-decreet

- 1994: Salamanca-verdrag
- Daarna: verschillende pogingen om tot een decreet te komen, zonder resultaat
(Maatwerk in samenspraak, Leerzorgkader)
- 2006: VN-verdrag inzake de Rechten van Personen met een Handicap
 - > Handicap: als gevolg van een onaangepaste omgeving
 - > Art 24: Personen met een handicap mogen niet op grond van hun handicap worden uitgesloten van het algemene onderwijssysteem
 - > Universeel ontwerp
- 2009: Ratificatie van België
- 2014: M-decreet

1.2 M-decreet: 6 krachtlijnen

1. Eerst gewoon onderwijs, dan buitengewoon
2. Recht op redelijke aanpassingen
3. Recht op inschrijven in een gewone school
4. Nieuwe types in het buitengewoon onderwijs
5. Nieuwe toelatingsvoorwaarden buitengewoon onderwijs
6. Ondersteuning voor het gewoon onderwijs

Zoals door de overheid vooropgesteld!

1.3 Toelichting van enkele basisbegrippen uit het M-decreet

- Zorgcontinuüm
- Handelingsgericht werken
- Onderwijsbehoeften
- Redelijke aanpassingen

Zorgcontinuüm

- Kern van het M-decreet
- 4 fasen:
 - Fase 0: Brede basiszorg
 - Fase 1: Verhoogde zorg
 - Fase 2: Uitbreiding van zorg
 - Fase 3: Individueel aangepast curriculum

Handelingsgericht werken

7 uitgangspunten:

1. Onderwijsbehoeften van de leerling staan centraal
2. Het gaat om afstemming en wisselwerking
3. De leerkracht doet ertoe
4. Positieve aspecten zijn van belang
5. We werken constructief samen
6. Ons handelen is doelgericht
7. De werkwijze is systematisch, in stappen en transparant

Onderwijsbehoeften

- Uit het verslag dat het CLB opstelt, zal moeten blijken dat de onderwijsbehoeften van de leerling zijn omschreven.
- Concrete hulpzinnen om deze te achterhalen. B.v.: Om het gestelde doel te kunnen bereiken heeft deze leerling nood aan ...
- Ook ondersteuningsbehoeften!
- M-cirkel

Redelijke aanpassingen

- Differentiëren, remediëren, compenseren en dispensereren -> in die volgorde
- Overheid heeft enkel de doelen vast gelegd: scholen hebben m.a.w. heel veel vrijheid wat betreft evalueren, materiaal, ... (leerplananalyse!)
- Mogelijkheden om te dispensereren worden voortaan ruimer geformuleerd: KR beslist – individuele afweging waarbij moet gekeken worden naar de finaliteit van het structuuronderdeel en naar de mogelijkheden die de leerling heeft om verder te studeren of naar de mogelijkheden van tewerkstelling
- Criteria van redelijkheid

Intermezzo

Inhoudstafel

Inleiding

Hoofdstuk 1: M-decreet – Historiek en krachtlijnen

Hoofdstuk 2: Samenwerking BuSO Sint-Gregorius en scholen uit het gewoon onderwijs

Hoofdstuk 3: Reflecties over het M-decreet

Hoofdstuk 4: Welke expertise hebben scholen al opgebouwd inzake zorg op school? Enkele voorbeelden van good practices

Hoofdstuk 5: De mogelijke rol van een GON-begeleider

Hoofdstuk 2: Samenwerking BuSO Sint-Gregorius en scholen uit het gewoon onderwijs

- De samenwerking met 6 scholen uit de scholengemeenschap Stroming toegelicht
- Samenwerkingsakkoord tussen Visitatie Mariakerke en BuSO Sint-Gregorius
- Bezoek nieuwe leerkrachten Broeders van Liefde aan BuSO Sint-Gregorius

2.1 De samenwerking met 6 scholen uit de scholengemeenschap “Stroming” toegelicht

6 scholen:

- EDUGO Campus Glorieux - Oostakker
- EDUGO Campus De Brug - Oostakker
- EDUGO Campus De Toren - Lochristi
- Visitatie - Mariakerke
- Technisch Instituut Sint-Laurens - Zelzate
- Sint-Paulusinstituut - Gent

2.1 De samenwerking met 6 scholen uit de scholengemeenschap “Stroming” toegelicht

- Rondleiding op de campus.
- Klasobservaties
 - > inspiratie voor eigen werking
- Uitwisseling van vakwerkgroepen
- Bijwonen van teamvergadering GON: oa casusgroepen
- Themanamiddagen
- Bijwonen vormingen
- Intervisies co-teaching

Evaluatie?
-Positief

Toekomst?
-Uitbreiden naar andere collega's
-type 3
-op niveau van vakken
-vormingen
-interview

2.2 Samenwerkingsakkoord tussen Visitatie Mariakerke en BuSO Sint-Gregorius

- Gevolg van het M-decreet (en het nieuwe type 9 ASS): elke OV4 moet een samenwerkingsverband sluiten met een school voor gewoon onderwijs
- Concreet?
 - Overleg op het niveau van directie
 - Systeemondersteunende initiatieven
 - Lesobservaties
 - Bijwonen van vormingen
 - Samenwerking overlegcommissie
 - ...

2.3 Bezoek nieuwe leerkrachten Broeders van Liefde aan BuSO Sint-Gregorius

- Traject voor beginnende leerkrachten in het gewoon onderwijs (BVL)
- Bedoeling: kennismaking met de organisatie BVL
- In het derde jaar is er een uitwisselingsdag met het buitengewoon onderwijs

Intermezzo

Inhoudstafel

Inleiding

Hoofdstuk 1: M-decreet – Historiek en krachtlijnen

Hoofdstuk 2: Samenwerking BuSO Sint-Gregorius en scholen uit het gewoon onderwijs

Hoofdstuk 3: Reflecties over het M-decreet

Hoofdstuk 4: Welke expertise hebben scholen al opgebouwd inzake zorg op school? Enkele voorbeelden van good practices

Hoofdstuk 5: De mogelijke rol van een GON-begeleider

Hoofdstuk 3: Reflecties over het M-decreet

1) Onvoldoende knowhow over de aanpak van leerlingen met SOB (vooral aanpak van leerlingen met gedragsmoeilijkheden)

- Nood aan concrete handvaten en tools (professionalisering van de leerkracht)
- Nood aan goede (externe) time-out projecten
- Nood aan meer uitwisseling tussen scholen

Hoofdstuk 3: Reflecties over het M-decreet

2) Handelingsgericht werken: onvoldoende gekend, onvoldoende toegepast

- Nood aan structurele overlegmomenten

3) Onvoldoende middelen

- Nood aan extra middelen voor meer ondersteuning

Hoofdstuk 3: Reflecties over het M-decreet

- 4) Zorg is afhankelijk van de goodwill van de leerkracht
- Wat met leerkrachten die niet willen meestappen in het zorgverhaal van het M-decreet?
 - Nood aan herziening van de lerarenopleiding
- 5) Draaglast van leerkrachten
- Nood aan kleinere klassen
 - Meer flexibiliteit voorzien voor co-teaching

Hoofdstuk 3: Reflecties over het M-decreet

- 6) Onduidelijkheid over de mogelijkheden van redelijke aanpassingen en dispensereren
 - Nood aan duidelijke richtlijnen rond redelijke aanpassingen
- 7) Andere onduidelijkheden over het M-decreet
- 8) Leerlingenvolgsysteem
- 9) De rol van het CLB

Intermezzo

Inhoudstafel

Inleiding

Hoofdstuk 1: M-decreet – Historiek en krachtlijnen

Hoofdstuk 2: Samenwerking BuSO Sint-Gregorius en scholen uit het gewoon onderwijs

Hoofdstuk 3: Reflecties over het M-decreet

Hoofdstuk 4: Welke expertise hebben scholen al opgebouwd inzake zorg op school? Enkele voorbeelden van good practices

Hoofdstuk 5: De mogelijke rol van een GON-begeleider

Hoofdstuk 4: Welke expertise hebben scholen al opgebouwd inzake zorg op school? Enkele voorbeelden van good practices.

- **Oplijsting van zorg** (+ uitbreiden van de brede basiszorg)
 - op basis van het zorgcontinuüm
 - op basis van UDL
 - loskoppelen van de maatregelen aan een diagnose
- **Opvolging van de gemaakte afspraken**
 - bundelen van informatie op een digitaal leerplatform
 - vermelden van afspraken op het rapport
 - afspraken overlopen vóór 1 september

Hoofdstuk 4: Welke expertise hebben scholen al opgebouwd inzake zorg op school? Enkele voorbeelden van good practices.

- **Begeleiding van beginnende leerkrachten**
 - intervisiemomenten bv. rond klasmanagement
- **Samenstelling van de klasgroepen**
 - bijv. pas na de 1ste schooldag
- **Co-teaching en pre-teaching**
 - belang van een hecht team

Hoofdstuk 4: Welke expertise hebben scholen al opgebouwd inzake zorg op school? Enkele voorbeelden van good practices.

- **Belang van een transparante werking**
 - collegiale consultaties
 - geïntegreerde leerplannen
 - leren leren: overkoepelende aanpak
- **Inschakelen van pedagogische begeleidingsdiensten / competentiebegeleiders**
 - uitleg over het M-decreet aan het personeel
 - ondersteuning bij specifieke casussen

Hoofdstuk 4: Welke expertise hebben scholen al opgebouwd inzake zorg op school? Enkele voorbeelden van good practices.

- **Nascholingsproject Artevelde Hogeschool** – M-decreet: motor, motivatie en mogelijkheden
 - kerngroep
 - inzicht krijgen in de kernbegrippen van het M-decreet + pedagogische vertaling naar de eigen klaspraktijk + omgaan met bekommernissen of weerstanden
 - bevraging van het team (gedragen visie), collegiale consultaties, ophijsten van de brede basiszorg, ...
- > Schooljaar 2016-2017 kunnen scholen nog steeds (gratis) in dit project stappen (de trajecten zijn al gestart)

<https://www.arteveldehogeschool.be/m-decreet>

Hoofdstuk 4: Welke expertise hebben scholen al opgebouwd inzake zorg op school? Enkele voorbeelden van good practices.

- **Samenwerking met studenten van hogescholen en universiteiten**
 - Duaal traject Artevelde Hogeschool
 - Inschakelen van stagiairs in het zorgbeleid van de school
 - studenten van Universiteit Gent als tutor van leerlingen bij het maken van de GIP
- **Bijscholingen**
 - Natuurlijk leiderschap – Walter Verniers
 - Nieuwe autoriteit – geweldloos verzet
 - St.A.M.-congres

Hoofdstuk 4: Welke expertise hebben scholen al opgebouwd inzake zorg op school?

Enkele voorbeelden van good practices.

- **Theoretische achtergrond: Bachelorproef “Het leerzorgbeleid van het VTI Roeselare uitwerken en concretiseren”**
 - gedragen visie
 - spiraal van verandering
 - ‘producten’: visietekst, stappenplan ter verduidelijking van de procedures, overzicht van de maatregelen brede basiszorg/verhoogde zorg

http://www.scriptiebank.be/sites/default/files/webform/scriptie/LR%20Bachelorproef_Tiffany%20Boussauw%20ZRL2%202013-2014.pdf

Hoofdstuk 4: Welke expertise hebben scholen al opgebouwd inzake zorg op school? Enkele voorbeelden van good practices.

- **Handelingsgericht werken**
 - vaste structuur op klassenraden
 - positieve rapportcommentaren
 - > werken met pictogrammen
 - > PWS-systeem: positief punt, werkpunt, strategie
 - > Vorming Eeckhoutcentrum: rapportcommentaren
- **Nieuwe evaluatievormen**
 - competentievakken

Hoofdstuk 4: Welke expertise hebben scholen al opgebouwd inzake zorg op school? Enkele voorbeelden van good practices.

- **Leerkracht als coach**
 - elke leerkracht begeleidt 5 à 6 leerlingen (≠ klastitularis)
 - leerlingenbegeleiding wordt dichterbij de leerkracht gebracht
 - drie keer per jaar een gesprek met de leerling
- **Aanbod van naschoolse begeleiding**
 - avondstudie structureel inplannen
 - Taalcafé

Hoofdstuk 4: Welke expertise hebben scholen al opgebouwd inzake zorg op school? Enkele voorbeelden van good practices.

- **Omgaan met weerstand**
 - ophijsten van de zorg
 - pedagogisch begeleider inschakelen
 - starten bij een kleine groep
 - weerstand bij leerlingen?
- **De Index voor Inclusie**
 - werk- en inspiratieboek voor schoolteams die willen werken aan een inclusief beleid
 - vragenlijsten die tot reflectie aanzetten

Hoofdstuk 4: Welke expertise hebben scholen al opgebouwd inzake zorg op school? Enkele voorbeelden van good practices.

- **Het SODA-atteest**

- Stiptheid, Orde, Discipline en Attitude
- Leerlingen kunnen een SODA-atteest behalen wanneer ze een goede werkhouding vertonen op school
- Meerwaarde voor het vinden van een job

- **Uitwisseling**

- tussen scholen uit het gewoon onderwijs onderling
- tussen gewoon en buitengewoon onderwijs (bijv. GOBO-overleg KOV, Lerend netwerk co-teaching BVL, Project Gluren bij de Buren)

Hoofdstuk 4: Welke expertise hebben scholen al opgebouwd inzake zorg op school? Enkele voorbeelden van good practices.

- **Leerplananalyse**

- Leerplan gedetailleerd ontleden: wat is basis en wat is uitbreiding?
- ook leerplannen uit het voorgaande en volgende jaar
 - > meer efficiëntie op de klassenraad

Hoofdstuk 4: Welke expertise hebben scholen al opgebouwd inzake zorg op school? Enkele voorbeelden van good practices.

- **Andere inspirerende voorbeelden uit het BuSO**
 - differentiëren
 - taakleerkracht
 - titularis
 - dagboek SOL
 - type 3: LSCI + sociaal-emotioneel ontwikkelingsmodel van Dösen
- **Andere inspirerende voorbeelden uit het gewoon onderwijs**
 - ...

Hoofdstuk 4: Welke expertise hebben scholen al opgebouwd inzake zorg op school? Enkele voorbeelden van good practices.

- Inspiratiebron, maar steeds aangepast aan de specifieke context van de eigen school
- Veranderingen in kleine stapjes
- ABC - theorie van Stevens: drie basisbehoeften
 - **A** utonomie
 - **B** etrokkenheid
 - **C** ompetentie (meesterschap)

Intermezzo

Inhoudstafel

Inleiding

Hoofdstuk 1: M-decreet – Historiek en krachtlijnen

Hoofdstuk 2: Samenwerking BuSO Sint-Gregorius en scholen uit het gewoon onderwijs

Hoofdstuk 3: Reflecties over het M-decreet

Hoofdstuk 4: Welke expertise hebben scholen al opgebouwd inzake zorg op school? Enkele voorbeelden van good practices

Hoofdstuk 5: De mogelijke rol van een GON-begeleider

Hoofdstuk 5: De mogelijke rol van een GON-begeleider

- Reflecties over de “huidige” werking
- Hertekening GON: systeemondersteuning fase 2 en 3

5.1 Enkele reflecties over de “huidige” werking

- Positief
- Uitdaging: betrokkenheid op de gastscholen
- Belang van veelvuldig overleg
- Andere uitdagingen:
 - tijdens welk lesuur GON?
 - gemaakte afspraken tot bij alle leerkrachten brengen
 - > aanwezigheid op de KR
- Flexibeler omgaan met de uren GON

5.2 Hertekening GON: systeemondersteuning

- 1) Systeemondersteuning op niveau van de leerkracht, het leerkrachtenteam en schoolteam
- 2) Systeemondersteuning op niveau van de klas
- 3) Systeemondersteuning op niveau van de leerling

5.2 Hertekening GON: systeemondersteuning

- 1) Systeemondersteuning op niveau van de leerkracht, het leerkrachtenteam en schoolteam
 - Organiseren van vormingen/intervisies voor leerkrachten en scholen
 - Ondersteunen en versterken van overlegorganen op scholen
 - Ondersteunen en versterken van bestaande systemen van zorg op scholen
 - Individueel coachen van leerkrachten

5.2 Hertekening GON: systeemondersteuning

2) Systeemondersteuning op niveau van de klas

- Structurele co-teaching
- Kortdurende co-teaching
- Klasondersteuning i.f.v. de volledige klasgroep
- Klasondersteuning i.f.v. een individuele leerling
- Klasintroducties
- Ondersteunen van de organisatie van specifieke lessen of projecten

5.2 Hertekening GON: systeemondersteuning

3) Systeemondersteuning op niveau van de leerling

- Individuele ondersteuning aan leerlingen met een gemotiveerd verslag
- Voor leerlingen die geen eenheden GON meer genereren ...
- Voor leerlingen met SOB (zonder diagnose)

5.2 Hertekening GON: systeemondersteuning

Bevindingen“systeemondersteuning”:

- meerwaarde
- bedenkingen

Nog vragen of aanvullingen?

Link naar de tekst

- **Via de website www.busosintgregorius.be**

Ga naar: 'Over ons' – 'meer weten' – 'links'

- **Rechtstreeks via volgende links:**

Document 1: **M-Decreet: een stand van zaken** Link: <http://81.83.5.134/docpub/bsg/mdecreet/mdecreet-bsg.html>

Document 2: **Bijlage co-teaching**

Link:

<http://81.83.5.134/doc-pub/bsg/mdecreet/info-co-teaching-bsg.html>

Reflectie

- Welke samenwerkingsvormen ziet u mogelijk en / of wenselijk met een school voor buitengewoon onderwijs?
- Welke voorbeelden van good practices kan u mogelijks toepassen in de eigen praktijk? Kan u zelf nog enkele voorbeelden geven van good practices wat betreft het zorgbeleid op school?
- Welke rol ziet u weggelegd in het gewoon onderwijs voor
 - GON-begeleiders binnen Fase 2 en 3 van het zorgcontinuüm?
 - een Waarborg leerkracht binnen Fase 0 en 1 van het zorgcontinuüm?

TOT SLOT

Bedankt dat jullie hier aanwezig konden zijn.

Nog een verdere prettige samenwerking!